

Årsrapport 2019

Avskogning hotar orangutangen och klimatet

Arbetet med att bevara den akut utrotningshotade orangutangen och Borneos regnskog är mer angeläget än någonsin. Orangutangernas livsmiljö hotas av den industriella utvecklingen som inte tar tillräcklig hänsyn till naturen och Borneos rika djurliv.

Detta är inte bara ett problem i Indonesien. Palmoljan, som till största del produceras där det tidigare funnits regnskog, hittas i ett stort antal produkter som dagligen används i vår del av världen. Avskogningen och orangutangens status som akut hotad är ett globalt problem som behöver lösas av oss gemensamt. På samma sätt som den omfattande jakten av och illegala handeln med orangutanger också bör stoppas med en gemensam insats.

Därför arbetar vi i nära samarbete med partnerorganisationer på Borneo och internationellt med att bevara och återplantera regnskogen samt rädda och rehabilitera föräldralösa orangutanger. Vi hjälper också ursprungsbefolkningen stärka sina rättigheter för att kunna förvalta skogen på ett hållbart sätt. Dessa partnerskap är nyckeln till att göra en markant skillnad för att bevara orangutangerna.

Under 2019 var perioden med skogsbränder på Borneo längre och värre än det varit under många år. Det ledde till att ännu större områden av orangutangens livsmiljö försvann och både djur och människor påverkades av den hälsoskadliga röken.

Skogsbränder och avskogning är samtidigt enorma klimatbovar – skogsavverkning står för uppe mot 20 % av de koldioxidutsläpp orsakade av människan. Speciellt torvmosseskogen avger enorma mängder koldioxid när den avverkas. Däremot blir stora lager koldioxid lagrade i torvmossen när den får lov att förbli orörd. När det talas om vår tids stora kriser – klimatkrisen och den biologiska mångfaldskrisen – är Borneos regnskog och den akut utrotningshotade orangutangen ett tydligt exempel på hur dessa två kriser hör ihop. Vårt arbete med att bevara och restaurera regnskogen och skydda de kvarvarande orangutangbestånden är därför mer relevanta än någonsin.

Trots dagens stora utmaningar ser vi lyckligtvis hur vårt arbete varje dag gör skillnad. I år nådde vi en milstolpe när BOS Foundation tillsammans med de indonesiska myndigheterna frisläppte orangutang nummer 400 sedan 2012. Hela 76 orangutanger fick sin frihet i år och många fler befinner sig för tillfället i den sista fasen av rehabiliteringsförloppet på rehabiliteringscentren. Samtidigt planterades 34 hektar nytt orangutanghabitat. Vi är dessutom glada över att vi nyligen har startat upp två nya projekt med hjälp av danska Civilsamfundspuljen (CISU), med syftet att arbeta för ursprungsbefolkningens rättigheter och lokala klimatansträngningar till regnskogens fördel.

Vi har under 2019 haft ett ökat fokus på att vidga vår kunskap om de vilda och rehabiliterade orangutangerna som återförts till regnskogen. Kunskapen kan användas till att skydda de kvarvarande vilda bestånden och förbättra rehabiliteringsprocessen för föräldralösa orangutanger. Därför stödjer vi ett projekt i nationalparken Bukit Baka Bukit Raya (TNBBBR) som ska förbättra övervakningen av de frisläppta orangutangerna. Under 2019 har vi också gått in i ett samarbete med Tuanan forskningsstation, som forskar i de vilda orangutangernas beteende.

De goda resultaten kan endast uppnås tack vare det stöd vi får från privatpersoner, företag och fonder. Det är vi djupt tacksamma för och med detta stöd kommer vi att under 2020 arbeta vidare för vår hjärtesak – att rädda orangutangen.

Med vänliga hälsningar,

Hanne Gürtler
Generalsekreterare

Informationsfokus 2019

En viktig del av Save the Orangutans arbete för att bevara den akut hotade orangutangen och dess sista livsmiljö på Borneo är informationsarbete i Danmark, Sverige och England. Under denna tid med fokus på den biologiska mångfalds- och klimatkrisen är det viktigt att världens invånare och makt-havare är medvetna om hur allvarlig situationen är för orangutangen och för regnskogen.

Save the Orangutan och BOS Foundation åkte Danmark runt

Under våren 2019 besökte CEO för vår indonesiska partnerorganisation BOS Foundation, Dr. Jamartin Sihite, Danmark. Save the Orangutan bjöd in till arrangemang i Billund, Ålborg och Köpenhamn där Jamartin Sihite berättade om arbetet på Borneo med att bevara den akut hotade orangutangen. Fler än 200 personer besökte arrangemangen.

Samarbete med Aalborg Zoo

Save the Orangutan har ett informationssamarbete med Aalborg Zoo om deras orangutanghus. I samband med att BOS Foundations CEO Jamartin Sihite besökte Aalborg Zoo gav han ett föredrag för medarbetarna där det även diskuterades om ett förstärkt samarbete.

Lös klimatkrisen – rädda min regnskog

Under 2019 arrangerade Save the Orangutan en kampanj som fokuserade på regnskogens betydelse i kampen mot klimatförändringarna. Kampanjen genomfördes framförallt i våra sociala medie-kanaler i både Danmark, Sverige och England. Kampanjmaterialet delades ut vid olika arrangemang och möten samt trycktes i tidningar och magasin i Danmark och Sverige.

Kampanjens budskap pryddes även sidan av flera bussar i Köpenhamn och en video med budskapet spelades upp på skärmar i bussar i både Köpenhamn och Roskilde.

Dessa två broschyrer som producerades 2019 berättar om vårt arbete, dels med att rädda och rehabilitera föräldralösa orangutanger och dels med att bevara och restaurera orangutangens regnskog. Du hittar broschyrerna på vår hemsida.

#OrangutanFreedom

Under våren inleddes en global #Orangutan-Freedom kampanj med fokus på de orangutanger som sitter i bur på rehabiliteringscentren eftersom de på grund av sjukdom eller skada inte kan frisläppas i regnskogen. Kampanjen mynnade ut i att vinnarna från sju länder fick åka på en helt enastående resa till Borneo. Som ambassadörer för våra många stöttare deltog vinnarna bland annat i att frisläppa fyra orangutanger på en av universitetsöarna. Save the Orangutan dokumenterade besöket bakom kulisserna på våra kommunikationskanaler.

Flera orangutanger återvänder till regnskogen

Under 2019 slutförde hela 76 orangutanger sin rehabilitering och frisläpptes i regnskogen. Det betyder att BOS Foundation, med hjälp av Save the Orangutan och i samarbete med de indonesiska myndigheterna, frisläppt hela 462 orangutanger sedan 2012. 2019 blev också året då fyra orangutangungar föddes av tidigare rehabiliterade och frisläppta orangutanger. Det är ett tydligt tecken på ett lyckat rehabiliteringsförlopp.

Save the Orangutan var också under 2019 största bidragsgivare till driften av rehabiliteringscentret Nyaru Menteng och stöttade centret med 10,2 miljoner kronor. Stödet betyder att BOS Foundation kan fortsätta sitt arbete med att ta hand om det stora antal föräldralösa orangutanger på centret och hjälpa dem tillbaka till ett liv i frihet. Utöver detta bidrog Save the Orangutan även med stöd till att fler vuxna orangutanger, som på grund av skador eller sjukdom inte kan frisläppas, kunde flyttas från burarna på Nyaru Menteng till fristadsön Badak Kecil.

Flera adoptionsorangutanger når den sista fasen

Det var en mycket speciell händelse då de två orangutangerna Ben och Miko flyttades till ö-universitetet under hösten 2019. Många av våra stöttare har genom adoptionsprogrammet följt Ben och Miko när de vuxit upp och närmat sig målet med att frisläppas i regnskogen. De regnskogsklädda öarna, som ö-universitetet består av, är den sista fasen i rehabiliteringsförloppet. Ö-universitetet kommer att spela en speciell roll under 2020 då ännu fler orangutanger i vårt adoptionsprogram kommer att ansluta sig till Ben och Miko på öarna.

Bättre övervakning i TNBBBR

Nationalparken Bukit Baka Bukit Raya (TNBBBR) var vid slutet av 2019 hem för ett nytt orangutangbestånd på 161 frisläppta orangutanger från Nyaru Menteng. Med stöd från Save the Orangutan blev ett nytt frisläppningsområde och ett nytt läger i nationalparken invigt under 2019. Bemanningen i de två övervakningslägren, Bemban och Hiran, ökade och lägren förseddes med mer och bättre utrustning. Här ingår bland annat kamerafällor, som ska användas till att samla ytterligare data om orangutangerna och den biologiska mångfalden i området. Övervakningsteamet genomförde under året fler än 3 000 timmars observation av 86 av de frisläppta orangutangerna.

Minskandet av konflikter i och kring TNBBBR

Under 2019 påbörjade Save the Orangutan tillsammans med BOS Foundation ett nytt projekt med stöd från den danska Civilsamfundspuljen (CISU). Projektet ska skapa förbättrade levnads-möjligheter för lokalbefolkningen i och kring nationalparken och samtidigt minska konflikterna mellan dem, nationalparken och de frisläppta orangutangerna. BOS Foundation genomförde under 2019 träning i tre byar i Bemban-området och tre i Hiran-området i nära samarbete med de lokala myndigheterna, nationalparken och lokalinvanarna.

Orangutangerna skyddades mot eld och rök

Borneo upplevde under 2019 en ovanlig torrperiod som medförde många skogsbränder och torkade floder. Röken från skogsbränderna orsakade hälsoproblem för orangutangerna på Nyaru Menteng och de torkade floderna ledde till att orangutangerna på ö-universitetet måste flyttas tillbaka till centret.

Med medel från de som stöder Save the Orangutan kunde vi lyckligtvis behandla de orangutanger som påverkats och säkerställa att de orangutanger som befinner sig i den sista fasen av rehabiliteringsförloppet kunde återvända till universitetsöarna.

#ORANGUTANFREEDOM

462 ORANGUTANGER FRISLÄPPTA SEDAN 2012

76 under 2019
48 i TNBBBR
7 i Batikap
21 i Kehje Sewen

**ORANGUTANGER
PÅ NYARU MENTENG**
251 i fortsatt rehabilitering
65 i livslång vård
13 nykomna under 2019

**ORANGUTANGER
PÅ SAMBOJA LESTARI**
30 i fortsatt rehabilitering
93 i livslång vård
4 nykomna under 2019

Nära samarbete med ursprungsbefolkningen skyddar orangutangens livsmiljö

Regnskogen skövlas för att ge plats till plantager och gruvidrift. Samtidigt var 2019 ett av de värsta åren i modern tid i samband med bränder på Borneo. Bränderna hotar den vilda orangutangens livsmiljö och är en enorm belastning för klimatet. Därför arbetar Save the Orangutan i nära samarbete med ursprungsbefolkningen för att säkra att skogen nyttjas hållbart och inte exploateras.

Ursprungsbefolkningen har under generationer förvaltat skogen hållbart. Genom att säkra deras rättigheter skyddas både deras sätt att leva samtidigt som det säkras att skogen inte utnyttjas till oljepalplantager och gruvidrift. Save the Orangutan arbetar med flera projekt tillsammans med ursprungsbefolkningen för att stärka deras rättigheter. Dessa projekt ska tillsammans med vårt arbete för att skydda och restaurera regnskogen ge mer plats till de vilda orangutangerna och den biologiska mångfalden.

Nya projekt för människor, djur och klimatet

Genom två nya projekt med stöd från danska Civilsamfundspuljen (CISU) arbetar Save the Orangutan och BOS Foundation för att stärka ursprungsbe-folkningens kapacitet till att förespråka rättigheter till att förvalta skogsområden.

Projektet i östra Kalimantan ska dessutom styrka Dayak Wehea-stammens gemenskap och deras unika kulturarv för att skapa bättre förutsättningar för dem i kampen om att bli officiellt erkända som ursprungsbefolkning.

Projektet i Mawas inkluderar arbete för att mini-mera klimatpåverkan vid avskogning: återplante-

ring, övervakning av skogsbränder, samarbete med myndigheterna och organisering av de lokala vid fall av brand.

Odlingar har gjort hushållen självförsörjande

Under 2019 avslutade Save the Orangutan ett stort CISU-finansierat projekt i Rungan, där det lever över 3 000 vilda orangutanger utanför skyddade områden. Tillsammans med Borneo Nature Foundation (BNF) arbetade vi dels för att stärka lokalbefolkningens rättigheter dels för att hjälpa dem med att skapa hållbara levnadssätt så de inte behöver arbeta på plantager eller med gruvidrift. Projektet har bland annat varit mycket framgångsrikt i samband med etablering av små odlingar, som gjort att flera hushåll blivit självförsörjande med grönsaker.

Hållbart gummi som alternativ intäktskälla

I buffertzonen till Mawas arbetar Save the Orangutan och BOS Foundation med lokalbefolkningen med att odla högkvalitativa gummiträd i ett skogs-jordbrukssystem, som på sikt ska generera orangutangvänligt gummi till marknaden.

Hittills är det fråga om ett pilotprojekt där kunskap om hållbar gummiproduktion insamlas. Det har redan resulterat i en lokal plantskola och i maj 2019 arrangerades en workshop med FSC Indonesien, som gav information till de lokala producenterna om vad som krävs för att bli FSC certifierad.

Ytterligare 34 hektar orangutang-habitat återplanterat

Save the Orangutan arbetar i nära samarbete med BOS Foundation för att återplantera träd i den 309 000 hektar stora torvmosseskogen Mawas.

Torvmosseskogen är de vilda orangutangernas föredragna habitat. Dessutom lagrar torvmossen enorma mängder koldioxid, som därmed inte släpps ut i atmosfären. Sedan 2015 har totalt 162 323 träd planterats – primärt fruktträd och träd som orangutangerna kan bygga bon i.

Brandsäsongen var ovanligt tuff

Under 2019 var torrperioden längre än vanligt vilket resulterade i långvariga bränder som både förstörde djurlivets habitat och fördrev människor. Samtidigt är det katastrofalt för klimatet att

regnskogen – och speciellt torvmosseskogen – brinner, eftersom det orsakar stora koldioxidutsläpp. Med stöd från privatpersoner, företag och fonder skickade Save the Orangutan cirka 210 000 kronor till Borneo som bland annat gått till brandbekämpningsutrustning, en satellittelefon samt en drönare som kan lokalisera bränderna.

Insatsen från våra partnerorganisationer, frivilliga brandbekämpningsgrupper och myndigheterna gjorde att omfattningen av skadorna i orangutangernas livsmiljö och återplanteringsområdena i Mawas blev mycket mindre än vad som befarades.

Samarbete med Tuanan forskningsstation

Under 2019 påbörjade Save the Orangutan ett samarbete med Tuanan forskningsstation som ligger i Mawas. Här forskar de dagligen i vilda orangutangers beteende och fysiologi. Denna kunskap är viktig för arbetet med att bevara de vilda orangutangerna och deras livsmiljö samt för att utveckla den bästa möjliga rehabiliteringen av föräldralösa orangutanger. I samband med samarbetet lanserades under 2019 en ny stödmöjlighet de som stödjer kan följa de vilda orangutangerna och livet på forskningsstationen.

Så användes pengarna under 2019

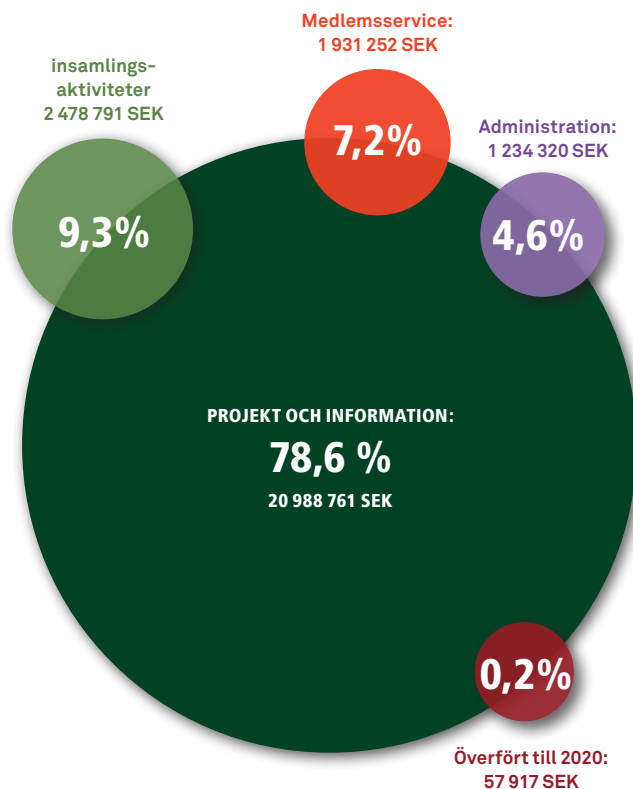
Insamlade medel

Save the Orangutan samlade in 26,7 miljoner svenska kronor under 2019 från privata bidragsgivare, fonder samt företag. Av detta samlades 24,6 miljoner in i Danmark och 1,8 miljoner i Sverige och 0,3 miljoner i England och Wales.

Fördelning av medel

Under 2019 använde Save the Orangutan 21 miljoner kronor till ändamålsspecifika aktiviteter, vilket motsvarar 78,6 % av de insamlade medlen. Det utdelades 15,7 miljoner kronor till våra partners på Borneo.

Save the Orangutan har under 2019 sammanlagt använt 5,6 miljoner kronor, motsvarande 21 % av de insamlade medlen till medlemservice, administration samt insamlingsaktiviteter. Utgifterna för administration låg under 2019 på 4,6 %. Av de insamlade medlen överfördes 0,2 % till det egna kapitalet till nya initiativ under 2020.

Tack till

Samarbetspartnerna

Donationer

- Beckett Fonden
- Slots- og Kulturstyrelsen
- ØK's Almennyttige Fond
- Toyota Fonden
- Fru Ellen Bremerdals fond til hjælp for hjemløse katte og andre vildtlevende dyr
- Torben og Alice Frimodts Fond
- Knud og Rigmor Wiedemanns Fond
- Inge & Skjold Burnes Fond
- Lund Fonden

Ett särskilt tack till de många företag och tusentals privatpersoner som stöttar vårt arbete.

SavetheOrangutan_org

Save the Orangutan - Sverige

Danmark

Amagertorv 13, 3.sal
1160 København K

info@redorangutangen.dk
www.redorangutangen.dk

Sverige

Arenavägen 41
121 77 Johanneshov

info@savetheorangutan.se
www.savetheorangutan.se

England og Wales

Flat 241, Orchard Grove
London, SE20 8BQ

info@savetheorangutan.org
www.savetheorangutan.org.uk